

Komentar in karta: 2/77 SLA V171(b).01 'sekati'

Jožica Škofic

1. Gradivo

Za pomen 'z udarjanjem z ostrim predmetom, npr. sekiro, delati kose, dele', tudi 'deliti prečno na os, počez', knj. *sékati -am* (ě ě), je najpogostejše poimenovanje *sekati* s tvorjenkami, ki izražajo dovršnost, npr. *zasekati* in *posekati*, ali ponavljalnost, npr. *presekovati* in *podsekovati* (z dodatno pomenko 'od spodaj'), ter *seči* oz. *sečiti* z dovršnimi tvorjenkami *zaseči*, *seseči*, *poseči*, *vseči* in *razseči*. Nekajkrat so zapisani tudi leksemi s korenoma *cep-* (*cepiti*) in *kla-* oz. *kal-* (*kalati* in dovršni glagol *razklati*).

V naslednjih točkah je naveden le en odgovor na vprašanji V171(b).01 *sekati* in V171(a).01 *cepiti* (*drva na drobno*): *sekati* v T019, T053, T058, T059, T066, T109, T117, T120, T141, T143, T144, T176, T186, T187, T199, T208, T231, T247, T248, T254, T257, T259, T267, T274, T293, T303, T304, T305, T306, T326, T329, T333, T334, T335, T337, T340, T341, T343, T345, T346, T347, T348, T374, T379, T386; *zasekati* v T065; *seči* v T058, T106, T109, T112, T116, T123, T125, T126, T127, T137, T148, T152, T154, T157; *sečiti* v T093, T096, T107; *cepiti* v T031, T132, T173, T181, T327; *kalati* v T368, T374. V krajevnih govorih, kjer natančen pomen edinega navedenega izraza ni pojasnjen, je zato problematično ločevanje med pomeni izrazov *cepiti* in *sekati*, ki se lahko uporabljata v obeh pomenih (o tem v kartah in komentarjih V171(a).03 *cepiti – pomen* (2/85) in V171(b).03 *sekati – pomen* (2/86)).

V gradivu so zapisani tudi leksemi s pomenom 'delati, da kaj pride iz pokončnega položaja na tla', večinoma gre za podiranje (sekanje) dreves – sem lahko uvrstimo odgovore *urobiti*, *podirati*, *fratati*, *rušiti*.

2. Morfološka analiza

seči < **sěti* (< **sěk-ti*) 'seči, sekati'

zaseči < **za-sěti* ← **za-* 'za' + **sěti*

seseči < **sъ-sěti* ← **sъ(n)*- 'od zgoraj navzdol' + **sěti*

poseči < **po-sěti* ← **po-* 'po' + **sěti*

vseči < **vъ-sěti* ← **vъ(n)*- 'v' + **sěti*

sečiti ≤ **sěti* + *-*ti*

razsečiti ≤ **orz-sěti* + *-*ti* ← **orz-* 'raz-' + **sěti* + *-*ti*

sekati < **sěk-a-ti* ← **sěti* (< **sěk-ti*) 'seči, sekati'

zasekati < **za-sěk-a-ti* ← **za-* 'za' + **sěk-a-ti*